

Compilation of a woman's heroic journey based on the core of psychological complexes

Seyed Mohammad Khorsandi¹ , Fariba Hassani² , Fatemeh Golshani³ , Roya Koochakentzar⁴

1. Ph.D Candidate in General Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: khorsandi75@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: Hassani.fariba@gmail.com

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: fagolshan@yahoo.com

4. Assistant Professor, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: royakentzar@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 01 August 2023

Received in revised form
06 September 2023

Accepted 12 October
2023

Published Online 22
December 2023

Keywords:

hero's journey,
complex,
archetype,
thematic analysis,
Jung,
psychoanalysis

ABSTRACT

Background: Archetypes are the most important manifestation of the collective unconscious in mankind, which appears in the form of psychological complexes in the individual. Complexes cause psychological problems in the individual, and the heroic journey is one of the ways to cure it, which has not been done much research in this field.

Aims: This research was conducted with the aim of compiling the heroic journey of a woman's life based on psychological complexes in the psychoanalytic theory of Carl Jung.

Methods: The research method was qualitative, with a thematic analysis method. The statistical population of Jung's works and their sequels and the use of the opinions of experts familiar with psychoanalysis have been done. The means of collecting information, reading texts, and using the opinions of experts in the form of targeted sampling in such a way that until no new information is obtained, the sampling was completed. For data analysis and theme analysis and network drawing, MaxQDA2020 software was analyzed with open and axial coding. Then, in order to match the complexes with the archetypes, a content validity questionnaire was given to four experts familiar with The concepts were analyzed psychoanalytically.

Results: The results were analyzed by CVI in Excel and the masochist complex score was less than 0.7 based on the Lavesche index, which was removed. Finally, matching with 28 archetypes and 15 archetypes was confirmed. Based on the findings of the research, the results show that 28 identified complexes and 15 archetypes were extracted from the core of the complexes, the extracted archetypes caused the compilation of the journey of a woman's heroism, which were categorized into three stages of the journey of heroism by analyzing the hidden meaning approach. The journey of a woman's heroism consists of 15 archetypes, which can treat 28 mental complexes, were compiled. Finally, the stages of the championship journey were divided into three parts, preparation for the trip, travel, and return from the trip.

Conclusion: Each archetype, as a behavioral and personality pattern, consists of several complexes that interact with each other and shape the individual's personality and behavior. Based on these findings, in the treatment of complexes, related archetypes can be used for each complex. According to the presented classification, in each of the three stages of travel preparation, travel, and return from travel, different archetypes are used for the heroine.

Citation: Khorsandi, S.M., Hassani, F., Golshani, F., & Koochakentzar, R. (2023). Compilation of a woman's heroic journey based on the core of psychological complexes. *Journal of Psychological Science*, 22(132), 2525-2540. [10.52547/JPS.22.132.2525](https://doi.org/10.52547/JPS.22.132.2525)

Journal of Psychological Science, Vol. 22, No. 132, 2023

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.22.132.2525](https://doi.org/10.52547/JPS.22.132.2525)

✉ **Corresponding Author:** Fariba Hassani, Assistant Professor, Department of Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

E-mail: Hassani.fariba@gmail.com, Tel: (+98) 9123953039

Extended Abstract

Introduction

A woman's journey through life is often marked by challenges, obstacles, and moments of transformation. From navigating personal relationships to achieving professional success, women face a myriad of complex situations that require resilience, courage, and determination. In many ways, a woman's journey can be seen as a series of heroic quests, each requiring her to tap into her inner strength and overcome adversity (Pylkko, 2023). At the core of this journey lies a set of psychological complexes that interact with one another to shape the woman's behavior and personality (Martin-Vallas, 2017). These complexes are deeply ingrained patterns of thought, emotion, and behavior that are formed in response to life experiences and shape our perceptions of the world around us (Pylkko, 2019). They can be either positive and negative, helping us to navigate the challenges of life or holding us back from realizing our full potential. In recent years, there has been a growing interest in understanding the role of psychological complexes in shaping a woman's heroic journey. By exploring the archetypes and complexes that come into play at each stage of the journey, we can gain a deeper understanding of the transformative power of this experience. This knowledge can be particularly valuable in the context of therapy and counseling, as it can help women to identify and work through the psychological barriers that may be holding them back (Hogenson, 2019). In this article, we will present a compilation of a woman's heroic journey based on the core of psychological complexes. We will explore the different stages of her journey, from preparation to travel and return, and examine the archetypes and complexes that come into play at each stage. Drawing on insights from psychology, mythology, and personal narratives, we will provide a rich and nuanced understanding of the complex interplay between a woman's inner world and the challenges she faces in the external world (Major, 2021; Colman, 2018). Through this exploration, we hope to shed light on the inner workings of a woman's heroic journey and provide a deeper understanding of the

transformative power of this experience. Whether you are a therapist, counselor, or simply someone interested in understanding the complex workings of the human psyche, this article offers a valuable contribution to the ongoing conversation about the role of psychological complexes in shaping a woman's journey through life. Archetypes are the most important manifestation of the collective unconscious in mankind, which appears in the form of psychological complexes in the individual. Complexes cause psychological problems in the individual, and the heroic journey is one of the ways to cure it, which has not been done much research in this field. This research was conducted with the aim of compiling the heroic journey of a woman's life based on psychological complexes in the psychoanalytic theory of Carl Jung.

Method

The research method was qualitative, with a thematic analysis method. The statistical population of Jung's works and their sequels and the use of the opinions of experts familiar with psychoanalysis have been done. The means of collecting information, reading texts, and using the opinions of experts in the form of targeted sampling in such a way that until no new information is obtained, the sampling was completed. For data analysis and theme analysis and network drawing, MaxQDA2020 software was analyzed with open and axial coding. Then, in order to match the complexes with the archetypes, a content validity questionnaire was given to four experts familiar with the concepts were analyzed psychoanalytically.

Results

The results were analyzed by CVI in Excel and the masochist complex score was less than 0.7 based on the Lavesche index, which was removed. Finally, matching with 28 archetypes and 15 archetypes was confirmed. Based on the findings of the research, the results show that 28 identified complexes and 15 archetypes were extracted from the core of the complexes, the extracted archetypes caused the compilation of the journey of a woman's heroism, which were categorized into three stages of the journey of heroism by analyzing the hidden meaning approach. The journey of a woman's heroism consists

of 15 archetypes, which can treat 28 mental complexes, were compiled. Finally, the stages of the championship journey were divided into three parts, preparation for the trip, travel, and return from the trip.

The three stages of the journey of heroism that were developed based on the extracted archetypes and complexes are:

Preparation for the journey: This stage involves preparing for the journey of heroism and includes confronting and overcoming obstacles and fears. The archetypes that are relevant to this stage include the "Guide," who provides guidance and support, and the "Threshold Guardian," who challenges the woman to prove her worthiness for the journey.

The journey itself: This stage involves the woman embarking on the journey of heroism, facing challenges, and undergoing transformation. The

archetypes that are relevant to this stage include the "Hero," who embodies courage and strength, and the "Shadow," who represents the woman's inner demons and fears that she must confront and overcome.

Return from the journey: This stage involves the woman returning from the journey of heroism, having undergone transformation and gained new insights and wisdom. The archetypes that are relevant to this stage include the "Mentor," who provides guidance and support in integrating the woman's newfound wisdom into her life, and the "Herald," who announces the woman's return and the significance of her journey to the community.

By going through these three stages of the journey of heroism, a woman can confront and overcome her inner demons, gain new insights and wisdom, and emerge as a stronger and more empowered version of herself.

Table 1. Archetypes identified in the hero's journey

Preparation for the journey	The journey itself	Return from the journey
Wounded Child	Dimiter	Hera
Innocent Child	Father	Hephaestus
Orphan Child	Persephone	Aphrodite
Nature Child	Seeker	Athena
Eternal Child	Warrior	Healer

Conclusion

The aim of the present study was to identify psychological complexes and then, based on the core of related archetypes, develop a woman's heroic journey. The results of data analysis showed that the extracted complexes were compatible with the related archetypes' core, except for one case. Accordingly, a woman's heroic journey was developed with 15 archetypes and 28 complexes in three stages of travel preparation, travel, and return from travel. This study demonstrated, for the first time, that based on Jung's theory that each complex has a related core archetype, a heroic journey could be developed for complex therapy. The results of this study demonstrate that each archetype, which is formed from the core of the complexes mentioned in the findings, consists of several complexes. These results suggest that each archetype, as a behavioral and personality pattern, consists of several complexes that interact with each other and shape the individual's personality and behavior. Based on these findings, in the treatment of

complexes, related archetypes can be used for each complex. For example, in the case of diagnosing a complex such as "wounded child," which refers to someone who has been hurt in their life and needs treatment and attention, related archetypes such as "innocent child" or "orphaned child" can be used in treatment. Here are a few more examples of archetypes that can be used in complex treatment:

The Mother: This archetype can be used in the treatment of the "Mother Complex," which refers to emotional issues related to the mother figure. The Mother archetype can provide a nurturing and empathetic presence to help heal these wounds.

The Warrior: This archetype can be used in the treatment of the "Warrior Complex," which refers to issues related to power, strength, and assertiveness. The Warrior archetype can provide a sense of courage and determination to help overcome these challenges.

The Wise Old Woman: This archetype can be used in the treatment of the "Wisdom Complex," which refers to issues related to knowledge and understanding.

The Wise Old Woman archetype can provide a sense of wisdom and insight to help broaden one's perspective and gain a deeper understanding of oneself and the world.

An example of an archetype that can help in travel preparation is the "Guide" archetype. The Guide archetype represents the wisdom and experience needed to navigate unfamiliar territory and overcome obstacles. This archetype can help a woman prepare for her journey by providing guidance and support in the form of advice, resources, and expertise. The Guide archetype can help a woman identify potential challenges and prepare for them, develop a plan for her journey, and provide encouragement and motivation along the way. By tapping into the wisdom and experience of the Guide archetype, a woman can feel more confident and empowered as she prepares for her journey. Therefore, the use of archetypes in each stage of travel preparation, travel, and return from travel can help a woman's heroic journey in resolving complexes and obstacles, strengthening self-confidence, decision-making, courage, and accepting change.

Ethical Considerations

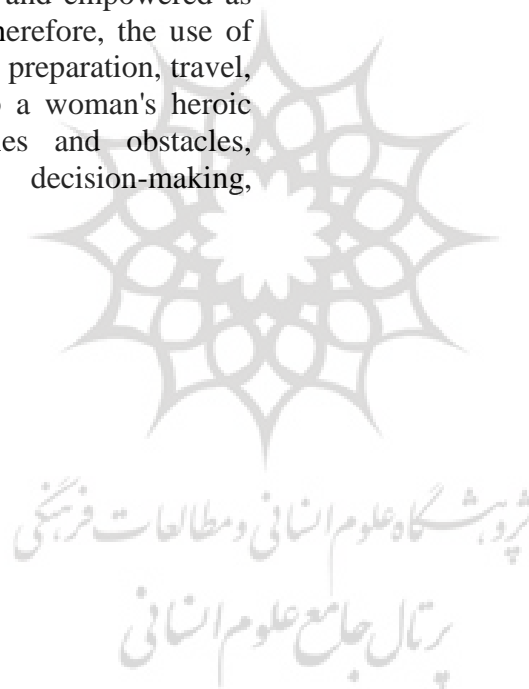
Compliance with ethical guidelines: This article is derived from the doctoral thesis of the first author in at the Islamic Azad University, Tehran Branch. In the present study, all ethical considerations related to qualitative research have been observed.

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, the second were the supervisors and the third was the advisors.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: We hereby thank and appreciate all the experts who cooperated with the researchers in conducting this study.

تدوین سفر قهرمانی زن بر اساس هسته عقده‌های روانی

محمد خرسندی^۱، فریبا حسنی^۲، فاطمه گلشنی^۳، رویا کوچک‌انتظار^۴

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳. استادیار، گروه روانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۴. استادیار، گروه روانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

بازنگری: ۱۴۰۲/۰۶/۱۵

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

انتشار برخط: ۱۴۰۲/۱۰/۰۱

کلیدواژه‌ها:

سفر قهرمانی،

عقده،

کهن الگو،

تحلیل مضمون،

یونگ،

روان تحلیلی

زمینه: کهن الگوها مهم‌ترین نمود ضمیر ناخداگاه جمعی در بشر است، که به شکل عقده‌های روانی در فرد ظاهر می‌شود. عقده‌ها باعث مشکلات روانی در فرد می‌شود که سفر قهرمانی یکی از راه‌های درمان آن است که پژوهش‌های چندانی در این حوزه انجام نشده است.

هدف: این پژوهش با هدف تدوین سفر قهرمانی زندگی زن بر اساس عقده‌های روانی در نظریه روان تحلیلی کارل یونگ انجام شده است.

روش: روش پژوهش از نوع کتابخانه‌ای، کیفی و با روش تحلیل مضمون و تکنیک دیدگاه معانی بود. جامعه آماری آثار یونگ و پسا یونگی ها و استفاده از نظرات متخصصان آشنا به روان تحلیلی انجام شده است. ابزار جمع آوری اطلاعات، مطالعه متون و استفاده از نظر متخصصان که به صورت نمونه گیری هدفمند به این صورت که تا وقتی که اطلاعات جدیدی به دست نیامد، نمونه گیری پایان پذیرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و تحلیل مضامین و ترسیم شبکه از نرم‌افزار MaxQDA2020 با کدگذاری باز و محوری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سپس به منظور تطبیق عقده‌ها با کهن الگوها، پرسشنامه روایی محتوایی در اختیار چهار نفر از متخصصان آشنا به مفاهیم روان تحلیلی قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های پژوهش نتایج نشان می‌دهد که ۲۸ عقده شناسایی و ۱۵ کهن الگو از هسته عقده‌ها استخراج شد، کهن الگوهای استخراج شده باعث تدوین سفر قهرمانی زن شدند که در سه مرحله سفر قهرمانی با تحلیل رویکرد معنایی پنهان دسته‌بندی شدند.

سفر قهرمانی زن متشکل از ۱۵ کهن الگوست که توانایی درمان ۲۸ عقده روانی را دارد، تدوین شد. در نهایت مراحل سفر قهرمانی به سه بخش، تدارک سفر، سفر و بازگشت از سفر تقسیم‌بندی شد. نتایج در اکسل مورد تجزیه و تحلیل CVI قرار گرفت و نمره عقده مازوخیست بر اساس شاخص لاوشه کمتر از ۰/۷ بدست آمد که حذف شد. در نهایت تطبیق با ۲۸ کهن الگو و ۱۵ کهن الگو مورد تأیید قرار گرفت.

نتیجه گیری: هر کهن الگو به عنوان یک الگوی رفتاری و شخصیتی، شامل چندین عقده است که با هم تعامل دارند و شخصیت و رفتار فرد را شکل می‌دهند. با توجه به این نتایج، در درمان عقده‌ها، می‌توان از کهن الگوهای مرتبط با هر عقده استفاده کرد. با توجه به تقسیم‌بندی که ارائه شده است، در هر یک از سه مرحله تدارک سفر، سفر و بازگشت از سفر، کهن الگوهای مختلفی برای قهرمانی زن مورد استفاده قرار می‌گیرند.

استناد: خرسندی، محمد؛ حسنی، فریبا؛ گلشنی، فاطمه؛ و کوچک‌انتظار، رویا (۱۴۰۲). تدوین سفر قهرمانی زن بر اساس هسته عقده‌های روانی. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۲۵۴۰-۲۵۲۵، ۱۳۲.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۱۳۲، ۱۴۰۲. DOI: [10.52547/JPS.22.132.2525](https://doi.org/10.52547/JPS.22.132.2525)

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: فریبا حسنی، استادیار، گروه روانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: Hassani.fariba@gmail.com

تلفن: ۰۹۱۲۳۹۵۳۰۳۹

مقدمه

در روانشناسی یونگ، سفر قهرمانی تمثیلی از سفر فرد در زندگی است. در این سفر فرد نقش اصلی را بازی می‌کند، هر چقدر که احساس می‌کند معمولی یا پیش و پا افتاده است. اما در فولکور سنتی، نقش قهرمان این است که کاری شجاعانه و خارق العاده انجام دهد مانند کشتن یک اژدها یا رفتن به جستجویی با چالش‌هایی که در طول مسیر وجود دارد. درحالی که در زندگی معمولی، فرد معمولاً با چالش‌های مبارزه با اژدها روبه‌رو نیست، اما بسیاری از افراد با چالش‌های عاطفی (عقده‌ها) روبه‌رو هستند که مسلماً کنار آمدن با آن‌ها به همان اندازه دشوار است (مزون، ۲۰۲۱). اما سفر قهرمانی در روانشناسی تحلیلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چرا که نقش مهمی در درمان عقده‌های روانی دارد. یکی از شیوه‌های درمانی عقده‌های روانی، سفر قهرمانی است. سفر قهرمانی به عنوان حل عقده‌های متعارض و التیام زخم‌های قدیمی است (هارتمن و زیمیروف، ۲۰۰۹).

عقده‌های روانی مجموعه‌ای از افکار و عقاید مربوط به هم هستند که دارای حالت‌های هیجانی مشترک و نیرومندی هستند که بر ضمیر خودآگاه تأثیر می‌گذارند، و نشان دهنده مسائل حل نشده فردی است. عقده‌ها^۱ به دلایلی دردناک هستند، ما فراخوانده می‌شویم که به آن‌ها رسیدگی کنیم و گرنه همچنان در طول زندگی رنج خواهیم کشید. و هرچه بیشتر آن‌ها را نادیده بگیریم رنج بیشتری خواهیم برد، عقده‌ها به رفتارها، احساسات و هیجانات ما جهت می‌دهند، آن‌ها به چیزهایی اشاره می‌کنند که می‌ترسیم آن را در خودمان تأیید کنیم، درحالی که باید بر آن‌ها غلبه کنیم تا از نظر روانی به بلوغ برسیم (روسر، ۲۰۱۳).

روان تحلیل‌گران معتقدند، محتویات عقده دارای آهنگ احساسی ویژه و دردناکی است مثلاً کسی که عقده پول دارد کلماتی مثل خریدن، پرداختن یا پول بر او اثرگذار است و او را وادار به واکنش می‌کند. همچنین مطالعات و پژوهش‌ها نشان می‌دهند که عقده‌ها در برخی از مواقع خصوصیت آسیب‌رسانی دارند و گاهی نیز دردناک هستند و از بار عاطفی بالایی برخوردارند (یونگ، ۱۹۸۷، ترجمه ستاری، ۱۴۰۰). از سوی دیگر، یکی از موانع عمده برای رشد و تحول روان عقده‌ها هستند (هالیس، ۱۹۹۸، ترجمه محمدی، ۱۳۹۸). همچنین هنگامی که قدرت عقده، قدرت من^۲، فرد را

تحت تأثیر قرار می‌دهد روان‌رنجوری بوجود می‌آید (وست، ۲۰۱۳). در عین حال عقده‌ها نشان‌دهنده مسائل حل نشده فردی هستند، نقاطی که در آن‌ها از یک شکست یا کمبود رنج برده و یا حداقل موقتاً چیزی وجود دارد که انسان نمی‌تواند از آن اجتناب کند یا بر آن غلبه کند. همچنین عقده‌ها نشانه‌ای است که به ما کمک می‌کند خلق و خوی فرد را بشناسیم (یونگ، ۱۹۶۳، ترجمه خدایی و رسولی، ۱۳۹۳).

از سوی دیگر یونگ ساختار روان را سه بخش خودآگاه، ناخودآگاه شخصی و ناخودآگاه جمعی تقسیم می‌کند که عقده‌ها مهم‌ترین بخش ناخودآگاه شخصی و کهن الگوها ساختار ضمیر ناخودآگاه جمعی هستند. هدف اصلی تجزیه و تحلیل ضمیر ناخودآگاه، کشف ریشه‌های عقده‌های منفی و کاهش بار منفی آن می‌باشد، تا انسان بتواند آن‌ها را بشناسد و اعمال خود را کنترل کند. به گفته یونگ و کمپل، سفر قهرمانی سفری برای یکپارچه‌سازی کهن الگوها و عقده‌ها لازم و ضروری است (مزون، ۲۰۲۱). پس باید به عقده‌ها توجه کرد چون لزوماً نمی‌توان از شر آن‌ها خلاص شد اما می‌توان اثرات آن‌ها را کم کرد. البته عقده‌ها دارای انرژی خنثی هستند. اما وقتی حامل بار عاطفی می‌شوند، روان فرد را در کنترل خود می‌گیرند. در چنین شرایطی تسلط عقده‌ها بر روان حائز اهمیت می‌شود زیرا می‌تواند آثار زیان‌باری بر روان فرد داشته باشد (مید، ۲۰۱۸).

ذکر این نکته ضروری است که ما معمولاً نمی‌فهمیم که از روی عقده عمل می‌کنیم، زیرا هنگامی که عقده‌ای فعال می‌شود برخورد آگاه ما حکمرانی می‌کند. تعداد زیادی عقده وجود دارد اما بی‌نهایت نیست (دیکمن، ۱۹۹۹، ترجمه قرچه‌داغی، ۱۳۸۳).

در عین حال سلامت ذهنی به شرایط روانی عقده‌ها بستگی دارد از آنجا که درون هر عقده یک کهن الگو وجود دارد، پس سلامت ذهنی یعنی توجه به نیازهای کهن الگوی فرد که در حال رشد است. از سوی دیگر به اعتقاد یونگ (۱۹۶۳) کهن الگوهای زیاد و بی‌نهایتی در روان وجود دارد. همچنین یونگ برای هر عقده یک مؤلفه‌ی، کهن الگویی قائل بوده است (استاین، ۱۹۹۸، ترجمه بنی‌صدر، ۱۳۹۴).

همچنین یونگ بر این نکته تأکید داشت که ریشه عقده تنها مربوط به دوران کودکی نیست. او متوجه شد که عقده‌ها باید از منبعی عمیق‌تر از طبیعت انسان نشأت بگیرند. یعنی ناخودآگاه جمعی و محتویات آن یعنی کهن

1. complex

2. ego

الگوهای آن تعیین شدند و سپس سفر قهرمانی زن، براساس کهن الگوهای مشخص شده تدوین شده است. هدف پژوهش حاضر این است که عقده‌های روانی شناسایی و سپس براساس هسته کهن الگویی این عقده‌ها، سفر قهرمانی زن تدوین شود. تعداد کهن الگوهای استخراج شده از هسته عقده‌ها مبنای تدوین سفر قهرمانی زن است.

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت کنندگان: روش پژوهش حاضر، از نوع کتابخانه‌ای و کیفی با استفاده از روش تحلیل مضمون و تکنیک دیدگاه معنایی صورت گرفته است. جامعه پژوهش عبارت از کلیه منابع چاپی و الکترونیکی علمی معتبر مرتبط با یونگ و پسا یونگی‌ها است. نمونه‌گیری به صورت هدفمند بوده است. در نمونه‌گیری هدفمند به خاطر سهولت انتخاب نمی‌شود، بلکه قضاوت‌های پژوهشگر براساس اطلاعات قبلی او مبنای انتخاب نمونه است (دلاور، ۱۳۹۰). نمونه‌گیری هدفمند تا آنجا ادامه پیدا می‌کند که داده‌های جدیدی حاوی مطلبی جدید با موضوع تحقیق نباشد و اشباع نظری تحقق یابد.

در مرحله اول پژوهش از طریق روش کیفی تحلیل مضمون، عقده‌ها از ادبیات یونگ و پسا یونگی‌ها شناسایی شدند.

تحلیل مضمون روشی برای شناسایی، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش فرایندی برای تحلیل داده‌های متنی است و داده‌های پراکنده و متنوع را به داده‌هایی غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند و همچنین با استفاده از تکنیک دیدگاه معنایی فرایندی که در سطح محتوای آشکار داده‌ها تعیین می‌شود و مضامین در سطح مشهود با توجه به معنایی ظاهری شناسایی می‌شوند و در سطح پنهان تحلیل مضمون فراتر از معانی مشهود شناسایی و مفاهیم نهفته در داده‌ها را که شکل دهنده محتوای صریح داده‌هاست، ارزیابی می‌شوند (براون و کلارک، ۲۰۰۶، به نقل از شیخزاده و بنی اسد، ۱۴۰۰).

بر این اساس در مرحله نخست داده‌ها به صورت کیفی، مضامین عقده‌های روانی از روی آثار یونگ و پسا یونگی‌ها استخراج و کدگذاری باز انجام شد، و سپس از روی عقده‌ها، کهن الگوها استخراج و کدگذاری باز صورت پذیرفت. همچنین در تطبیق کهن الگوها با عقده‌ها کدگذاری محوری صورت گرفت.

الگوها و از آنجا که کهن الگوها در حقیقت مرکز یا هسته عقده محسوب می‌شوند، کهن الگوها به صورت یک آهن‌ربا عمل می‌کند و تجربیات مرتبط را بهم پیوند می‌دهد تا یک عقده شکل گیرد و با اضافه شدن تجربه‌های ما، عقده به اندازه کافی نیرو می‌گیرد تا بتواند در خود آگاه نفوذ کند تنها با قرار گرفتن در مرکز عقده رشد یافته است که یک کهن الگو می‌تواند در آگاهی و رفتار، فرصت بروز و عرض اندام داشته باشد (هال و گوایر، ۱۹۹۷، ترجمه شمسیا، ۱۳۹۵؛ امیدوارطهرانی و همکاران، ۱۴۰۰).

پس از آنجا که کهن الگوها پیش شرط وجودی عقده‌ها هستند، شناخت هسته‌های کهن الگویی عقده‌ها برای درمان آن لازم است. کهن الگوها در درمان عقده‌ها اهمیت بسزایی دارند. شناخت کهن الگوها برای شناخت درمان حایز اهمیت است، قهرمان [فرد] باید تلاش کند تا جنبه‌های هر کهن الگو را فعال کند زیرا برای ایجاد رویکرد متعالی زندگی مورد نیاز است (ویلانز، ۲۰۱۲). چرا که کهن الگوها رفتار انسان را هدایت می‌کند (مزون، ۲۰۲۱). پس شناخت عقده‌ها به زن کمک می‌کند تا در هر مرحله از سفر قهرمانی کهن الگوهای مرتبط را برای درمان عقده‌هایش فرا بخواند (مید، ۲۰۱۸).

یافته‌ها نشان می‌دهد که اصطلاح پسا یونگی (روانشناسان بعد از یونگ) را اولین بار اندرو سامو یلر (یاحقی و دیگران، ۱۳۹۶) به کار برد، تعدادی از پسا یونگی‌ها به طراحی سفر قهرمانی اقدام کردند که می‌توان به نظریه‌پردازانی چون پیرسون (بیداری قهرمان درون، ۱۹۹۸)، مورین مورداک (ژرفای زنان، ۱۹۹۰)، ژیل و مور (مرد بالغ، ۱۹۹۱)، کارولین میس (قراردادهای مقدس، ۲۰۰۳)، و رابرت بلائی (سفر قهرمانی مرد، ۲۰۰۴) اشاره کرد که فرد برای خنثی کردن انرژی عقده‌های روانی وارد سفر قهرمانی می‌شود.

وظیفه قهرمان در سفر قهرمانی کشف من (ایگو) است یعنی آگاهی به ضعف‌ها و توانایی‌های خودش به گونه‌ای که توانایی روبه‌رو شدن با مشکلات زندگی را داشته باشد (یونگ، ۱۹۶۳). همچنین هدف از سفر قهرمانی ارائه زمینه یا نقشه‌ای برای دگرگونی از روان فرد است (همفری، ۲۰۱۹).

اما سفرهای قهرمانی که تاکنون توسط پسا یونگی‌ها ارائه شده است، صرفاً با تعدادی از کهن الگوها تدوین و ارائه شده، اما در این پژوهش برای اولین بار، ابتدا عقده‌های روانی استخراج شد و بعد از طریق هسته عقده‌ها، کهن

در مرحله بعدی برای تطبیق عقده‌ها با کهن الگوها برای تأیید ضریب روایی محتوایی، از روش لاوشه (سیف، ۱۳۹۸) در اختیار چهار نفر از متخصصان قرار گرفت. که در نهایت عقده‌ها به روش دیدگاه مضمون مشهود و پنهان استخراج شدند. همچنین شناسایی کهن الگوها از طریق هسته کهن الگویی به روش مضامین پنهان صورت پذیرفته است.

ترسیم شبکه مضامین: آنچه شبکه مضامین ارائه می‌دهد یک نقشه شبیه تارنما به عنوان یک اصل سازمان دهنده و یک شیوه نمایش است. شبکه مضامین برپایه الگوی مشخص مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی موجود در متن)، مضامین سازمان دهنده (مضامین به دست آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه) و مضامین عالی دربرگیرنده اصول حاکم بر متن به عنوان یک کل) را نظام‌مند می‌کند و سپس این مضامین به صورت نقشه‌های شبکه تارنما رسم میشوند و مضامین برجسته هریک از این سه سطح همراه با روابط میان آنها نشان داده می‌شود (شیخ‌زاده و بنی‌اسد، ۱۴۰۰).

تحلیل محتوی متون: پس از شناسایی متون مرتبط، پژوهشگر اقدام به تجزیه و جمع‌آوری جملات با هدف تحقیق نموده و همچنین به منظور تحلیل داده‌ها از شیوه کدگذاری استفاده شد. کدهای مازاد و متشابه حذف شدند، و مضامین شناسایی شدند. در نهایت پس از تأیید و تطبیق عقده‌ها با کهن الگوها، از طریق نرم‌افزار MaxQDA2020 داده‌ها در فاز کیفی به تحلیل و تفسیر (کدگذاری) باز و محوری صورت گرفت که در نهایت ۲۹ عقده و ۱۵ کهن الگوی برای کدگذاری مشخص شدند. در مرحله اول که در جدول ۱ قابل مشاهده است ابتدا عقده‌ها با استفاده از دیدگاه مضامین مشهود و مضامین پنهان استخراج شدند و براساس کدگذاری باز عقده‌های استخراج شده شامل: عقده‌های آزار، زودباوری، طردشدگی، طبیعت منفی، بی‌مسئولیتی، اهمال کاری، شاخه به شاخه شدن، سیزیف، جنگجوی منفی، ملکه منفی، مدآ، خرابکار، و شفاگر زخمی بر اساس دیدگاه مضامین پنهان استخراج شدند و عقده‌های، خودکم‌بینی، گناهکاری، نمایشی، مادر عاریتی، مادر بلعنده، شنل قرمزی، توقع طلبی، زیبا و هیولا، پدر اعتیادآور، پدر سلطه‌گر، پدر نازپرور، پدر غایب، بلا تکلیفی، مازوخیست، کنترل‌گری و کمال‌گرایی براساس دیدگاه مضامین مشهود استخراج شدند.

همچنین براساس کدگذاری باز و دیدگاه مضامین پنهان، پانزده کهن الگوهای زیر از هسته عقده‌های فوق به شرح زیر استخراج شدند:

کهن الگوهای، کودک زخمی، کودک معصوم، کودک یتیم، کودک طبیعت، کودک ابدی، مادر (دیمیترا)، پدر، پرسفون، جوینده، جنگجو، هرا، آتنا، هفایستوس، آفرودیت و شفاگر.

در نهایت پس استخراج عقده‌ها و کهن الگوها برای تطبیق آنها کدگذاری محوری صورت گرفت. به منظور باورپذیری و اعتبار یافته‌ها پس از تجزیه و تحلیل مبانی نظری که به روش کدگذاری انجام پذیرفت، یافته‌های حاصل از تطبیق عقده‌ها با کهن الگوها در اختیار ۴ تن از متخصصان آشنا به مفاهیم روان تحلیلی قرار گرفت که برای تعیین ضریب روایی محتوایی از روش لاوشه استفاده شد. که از ۲۹ عقده استخراج شده، عقده مازوخیست چون مقدار CVI کمتر از ۰/۷ بدست آمد حذف شد.

یافته‌ها

یافته‌های به دست آمده از این پژوهش بعد از جداسازی و حذف مضامین مشابه و همسان به ۲۸ کد مضمون (عقده) و ۱۵ کد مضمون (کهن الگو) که نشان دهنده عوامل تشکیل دهنده سفر قهرمانی زن است منتج شد.

در این پژوهش آثار یونگ و پسا یونگی‌ها و همچنین سفرهای قهرمانی موجود مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت. به منظور تحلیل داده‌ها و با توجه به اینکه روش پژوهش تحلیل مضمون بود. در این روش از روش شش مرحله‌ای بروان و کلارک (شیخ‌زاده و بنی‌اسدی، ۱۴۰۰) استفاده شده است که شامل (۱) آشنا شدن با داده‌ها، (۲) تولید کدهای اولیه، (۳) جستجوی مقوله‌ها، (۴) بررسی مقوله‌ها، (۵) تعریف و نام‌گذاری مقوله‌ها و (۶) آماده‌سازی گزارش.

این پژوهش تحلیل مضمون و تکنیک دیدگاه معنایی از روی معنای آشکار یا پنهان را در دستور کار خود قرار داد. بر اساس یافته‌های پژوهش ۲۸ عقده شناسایی و ۱۵ کهن الگو از هسته عقده‌ها استخراج شد، کهن الگوهای استخراج شده باعث تدوین سفر قهرمانی زن شدند که در سه مرحله سفر قهرمانی با تحلیل رویکرد معنایی پنهان دسته‌بندی شدند.

ترسیم شبکه مضامین: بر اساس نظریه جوزف کمبل (۱۹۴۹)، ترجمه خسروپناه، (۱۳۸۹)، مراحل سفر قهرمانی به ۳ بخش، تدارک سفر (عزیمت)، سفر (آیین تشریف) و بازگشت از سفر (بازگشت) تقسیم‌بندی می‌شود.

بر همین اساس با روش دیدگاه پنهان در مرحله تدارک سفر، کهن الگوهای کودک زخمی (عقده آزار)، کودک معصوم (عقده زود باوری)، کودک

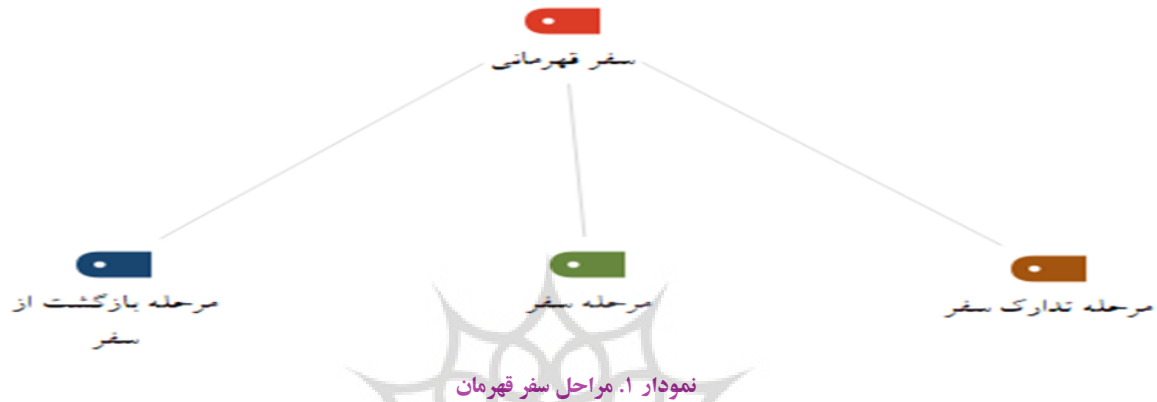

و بلا تکلیفی)، جستجوگر (عقده‌های سیزیف و شاخه به شاخه) و جنگجو (عقده جنگجوی منفی) قرار گرفت.

در نهایت در مرحله بازگشت از سفر کهن الگوهای هرا (عقده‌های مدآ و ملکه منفی)، هفایستیوس (عقده‌های طرد شدگی، خودکم‌بینی و گناه کاری)، آتنا (عقده‌های کنترل‌گری و کمال‌گرایی)، آفرودیت (عقده نمایشی) و شفاگر (عقده شفاگر زخمی) تقسیم‌بندی شد.

طبیعت (عقده طبیعت منفی) و کودک ابدی (عقده بی‌مسئولیتی) قرار گرفت.

در مرحله سفر کهن الگوهای مادر-دیمتر- (عقده‌های توقع‌طلبی، مادر عاریتی، مادر بلعنده زیبا و هیولا و شئل قرمزی)، پدر (عقده‌های پدر غایب، پدر سلطه‌گر، پدر نازپرور، پدر اعتیادآور)، پرسفون (عقده‌های اهمال کاری

روانشناسی آشنا به مفاهیم روان تحلیلی قرار گرفت.

همچنین برای تطبیق عقده‌های استخراج‌شده با کهن الگوها به منظور اخذ روایی محتوایی، پرسشنامه روایی محتوایی در اختیار چهار تن از متخصصان

جدول ۲. تطبیق کهن الگو و عقده در سفر قهرمانی (کد گذاری محوری)

ردیف	کهن الگو	نویسنده	سال	عقده	نویسنده	سال
۱	کودک زخمی	کارولین میس	۲۰۰۳	آزار	شازبه الرخا	۲۰۲۱
۲	کودک معصوم	کارولین میس	۲۰۰۳	زودباوری	کارولین میس	۱۹۹۱
۳	کودک یتیم	کارولین میس	۲۰۰۳	طردشدگی	پیرسون	۱۹۹۱
۴	کودک ابدی	کارولین میس	۲۰۰۳	بی‌مسئولیتی	کارولین میس	۲۰۰۳
۵	کودک طبیعت	کارولین میس	۲۰۰۳	طبیعت منفی	کارولین میس	۲۰۰۳
	دیمتر	شین ودا بولن	۱۹۸۹	مادر عاریتی	کارول پیرسون	۱۹۹۱
	دیمتر	شین ودا بولن	۱۹۸۹	مادر بلعنده	کارول پیرسون	۱۹۹۱
۶	دیمتر	شین ودا بولن	۱۹۸۹	توقع طلبی	کارول پیرسون	۱۹۹۱
	دیمتر	شین ودا بولن	۱۹۸۹	زیبا و هیولا	کارول پیرسون	۱۹۹۱
	دیمتر	شین ودا بولن	۱۹۸۹	شئل قرمزی	منجیری ایندوکار	2014
	پدر	یونگ	۱۹۶۳	پدر غایب	مورین مورداک	۲۰۰۵
۷	پدر	یونگ	۱۹۶۳	پدر سلطه‌گر	مورین مورداک	۲۰۰۵
	پدر	یونگ	۱۹۶۳	پدر نازپرور	مورین مورداک	۲۰۰۵
	پدر	یونگ	۱۹۶۳	پدر اعتیادآور	مورین مورداک	۲۰۰۵
۸	پرسفون	شین ودا بولن	۱۹۸۹	اهمال کاری	شینودا بولن	۱۹۸۹
	پرسفون	شین ودا بولن	۱۹۸۹	بلا تکلیفی	شینودا بولن	۱۹۸۹
۹	جستجوگر	کارول پیرسون	۱۹۹۱	شاخه به شاخه	کارول پیرسون	۱۹۹۱

ردیف	کهن الگو	نویسنده	سال	عقده	نویسنده	سال
	جستجوگر	کارول پیرسون	۱۹۹۱	سیریف	ورناکست	1991
۱۰	جنگجو	کارول پیرسون	۱۹۹۱	مازوخیست	کارول پیرسون	۱۹۹۱
	جنگجو	کارول پیرسون	۱۹۹۱	جنگجوی منفی	کارول پیرسون	۱۹۹۱
۱۱	هرا	شین ودا بولن	۱۹۸۹	ملکه منفی	کارولین میس	۲۰۰۳
	هرا	شین ودا بولن	۱۹۸۹	مد آ	شین ودا بولن	۱۹۸۹
۱۲	آتنا	شین ودا بولن	۱۹۸۹	کنترل گری	شین ودا بولن	۱۹۸۹
	آتنا	شین ودا بولن	۱۹۸۹	کمال گرایی	شین ودا بولن	۱۹۸۹
۱۳	آفرو دیت	شین ودا بولن	۱۹۸۹	نمایشی	شینودا بولن	۱۹۸۹
	هفایستوس	شین ودا بولن	۱۹۸۹	خرابکار	کارولین میس	۲۰۰۳
۱۴	هفایستوس	شین ودا بولن	۱۹۸۹	خودکم‌بینی	شازیه الرخا	۲۰۲۱
	هفایستوس	شین ودا بولن	۱۹۸۹	گناه کاری	شازیه الرخا	۲۰۲۱
۱۵	شفاگر	کارولین میس	۲۰۰۳	شفاگر زخمی	کارولین میس	۲۰۰۳

جدول ۱ بیانگر، روش استخراج عقده‌ها در مرحله اول است. در این مرحله، ابتدا با دیدگاه مضامین مشهود و مضامین پنهان، عقده‌های مختلف استخراج شده‌اند. سپس، با کدگذاری باز، عقده‌های استخراج شده به دو دسته شامل عقده‌های مضامین پنهان و مضامین مشهود تقسیم شده‌اند. عقده‌های استخراج شده براساس دیدگاه مضامین پنهان عبارت‌اند از: عقده‌های آزار، زودباوری، طردشدگی، طبیعت منفی، بی‌مسئولیتی، اهمال کاری، شاخه به شاخه شدن، سیزیف، جنگجوی منفی، ملکه منفی، مد آ، خرابکار، و شفاگر زخمی. عقده‌های استخراج شده براساس دیدگاه مضامین مشهود شامل: خودکم‌بینی، گناهکاری، نمایشی، مادر عاریتی، مادر بلعنده، شغل قرمزی، توقع طلبی، زیبا و هیولا، پدر اعتیادآور، پدر سلطه‌گر، پدر نازپرور، پدر غایب، بلا تکلیفی، مازوخیست، کنترل گری و کمال گرایی هستند. با استفاده از این روش، عقده‌های مختلفی که در تحلیل‌های روانشناختی و روان‌درمانی استفاده می‌شوند، استخراج شده‌اند. این عقده‌ها می‌توانند به عنوان نشانگرهایی برای مشکلات روانی و رفتاری فرد درمانی، استفاده شوند.

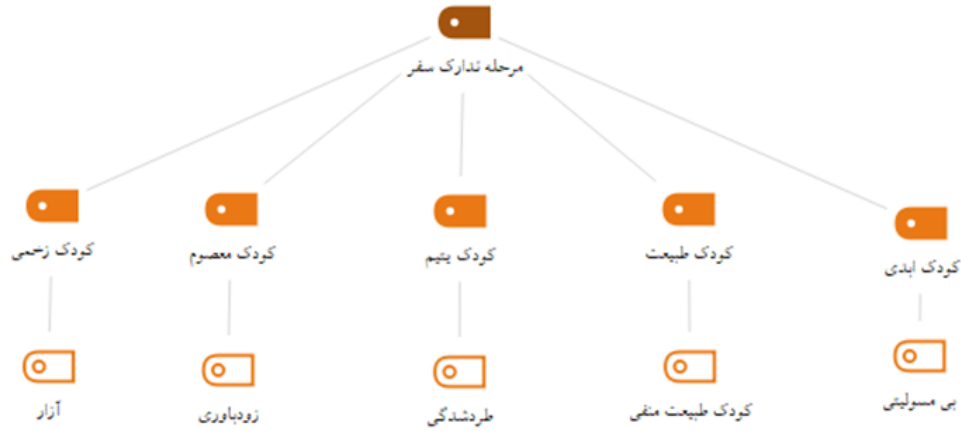
در ادامه، براساس کدگذاری باز و دیدگاه مضامین پنهان، پانزده کهن الگو از هسته عقده‌هایی که در پاراگراف قبل برای استخراج آن‌ها از دیدگاه مضامین پنهان بهره گرفته شده بود، استخراج شده‌اند. این کهن الگوها شامل: کودک زخمی، کودک معصوم، کودک یتیم، کودک طبیعت، کودک ابدی، مادر (دیمیترا)، پدر، پرسفون، جوینده، جنگجو، هرا، آتنا، هفایستوس، آفرو دیت و شفاگر هستند.

این کهن الگوها به عنوان الگوهای رفتاری و شخصیتی مورد استفاده در تحلیل‌های روانشناختی و روان‌درمانی قرار می‌گیرند. به عنوان مثال، کودک زخمی به فردی اطلاق می‌شود که در زندگی خود زخمی شده است و نیاز به درمان و توجه دارد. همچنین، شخصیت پدر به عنوان نماینده از قدرت و تسلط در خانواده و جامعه شناخته می‌شود و می‌تواند در تحلیل رفتارها و روابط فردی مورد استفاده قرار گیرد. به این ترتیب، استفاده از این الگوها می‌تواند به تحلیل و درمان مشکلات روانی و رفتاری فرد کمک کند.

جدول ۲. مرحله تدارک سفر

مرحله	کهن الگو	عقده
	کودک زخمی	آزار
	کودک معصوم	زودباور
مرحله تدارک سفر	کودک یتیم	طرد شدگی
	کودک طبیعت	کودک طبیعت منفی
	کودک ابدی	بی‌مسئولیتی

جدول ۲ مراحل تدارک سفر را نشان می‌دهد که شامل کهن الگوهای کودک زخمی، کودک معصوم، کودک یتیم، کودک طبیعت و کودک ابدی است. همچنین شامل عقده‌های آزار، زودباور، طرد شدگی، کودک طبیعت منفی و بی‌مسئولیتی است.

نمودار ۲. کدها و مضامین شناسایی شده در مرحله تدارک سفر

جدول ۴ شامل کهن الگوها و عقده‌های مرحله بازگشت از سفر است که شامل هرا، هفایستوس، آفرودیت، آتنا و شفاگر است و عقده‌های این مرحله شامل ملکه منفی، مدآ، خرابکار، خودکم‌بینی، گناهکاری، نمایشی، کنترل‌گری، کمال‌گرایی، شفاگر زخمی است.

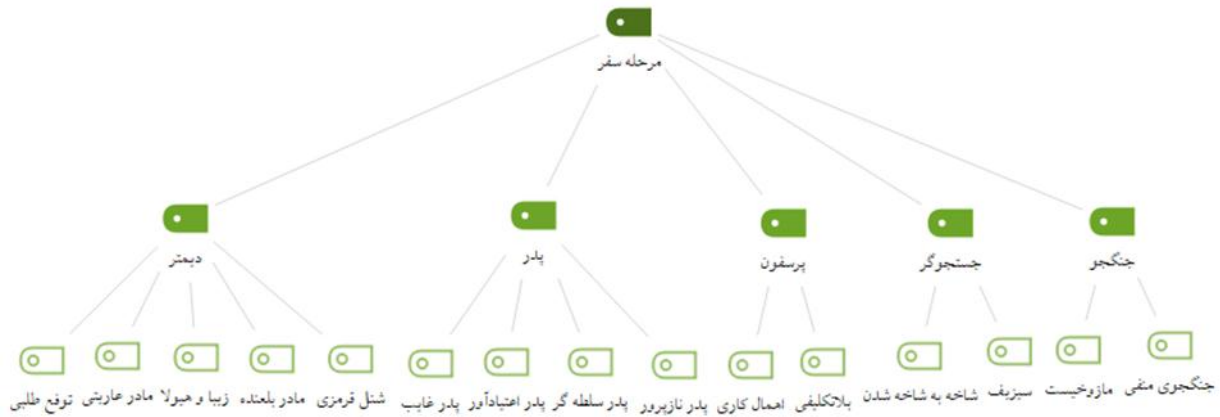
جدول ۳. کهن الگوها و عقده‌های شناسایی شده در مرحله سفر

مرحله	کهن الگو	عقده
مرحله سفر	دیمتر	توقع طلبی مادر عاریتی زیبا و هیولا مادر بلعنده
	پدر	شنل قرمزی پدر غایب پدر اعتیادآور پدر سلطه‌گر پدر نازپرور
	پرسفون	اهمال‌کاری بلا تکلیفی
	جستجوگر	شاخه به شاخه شدن سبزیف
	جنگجو	مازوخیست جنگجوی منفی

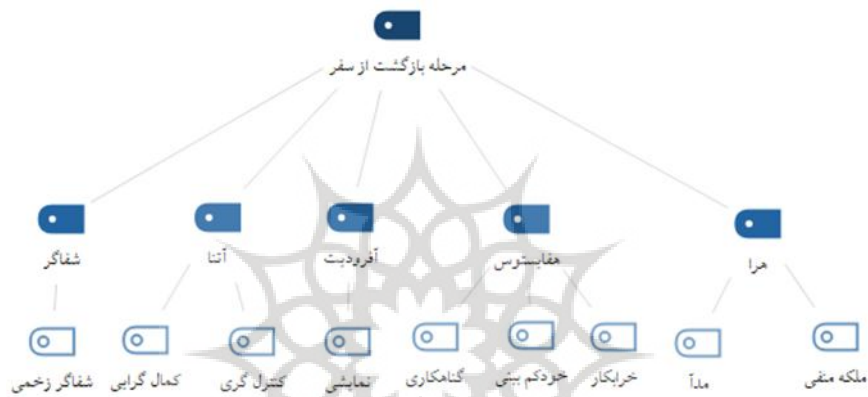
جدول ۴. مضامین و زیرمضامین شناسایی شده در مرحله بازگشت از سفر

مرحله	کهن الگو	عقده
مرحله بازگشت از سفر	هرا	ملکه منفی مدآ خرابکار
	هفایستوس	خودکم‌بینی گناه‌کاری
	آفرودیت	نمایشی
	آتنا	کنترل‌گری کمال‌گرایی
	شفاگر	شفاگر زخمی

جدول ۳ شامل کهن الگوها و عقده‌های شناسایی شده در مرحله سفر است که شامل دیمتر با عقده‌های توقع طلبی، مادر عاریتی، زیبا و هیولا، مادر بلعنده، شنل قرمزی؛ پدر با کهن الگوهای پدر غایب، پدر اعتیادآور، پدر سلطه‌گر، پدر نازپرور؛ پرسفون با عقده‌های اهمال‌کاری و بلا تکلیفی؛ جستجوگر با عقده‌های شاخه به شاخه شدن و سبزیف و جنگجو با مازوخیست و جنگجوی منفی است.

نمودار ۳. مضامین و زیرمضامین شناسایی شده در مرحله سفر

نمودار ۴. مرحله بازگشت از سفر

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر شناسایی عقده‌های روانی و سپس بر اساس هسته کهن الگویی این عقده‌ها، تدوین سفر قهرمانی زن بود. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که عقده‌های استخراجی با هسته کهن الگویی، بجز دریک مورد، با هم همخوانی دارد، بر همین اساس سفر قهرمانی زن با ۱۵ کهن الگو و ۲۸ عقده در سه مرحله تدارک سفر، سفر و بازگشت از سفر تدوین شد. این پژوهش برای اولین بار نشان داد که براساس نظریه یونگ که هر عقده یک هسته کهن الگویی دارد، سفر قهرمانی برای درمان عقده‌ها تدوین شد. بررسی نتایج این تحقیق نشان داد که هر کهن الگو از چند عقده تشکیل شده است که در درمان عقده‌ها می‌توان از کهن الگوهای مرتبط با آن استفاده کرد.

نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که هر کهن الگو که از هسته عقده‌هایی که در بخش یافته‌ها اشاره شد، از چند عقده تشکیل شده است. این نتایج به معنای آن است که هر کهن الگو به عنوان یک الگوی رفتاری و شخصیتی،

شامل چندین عقده است که با هم تعامل دارند و شخصیت و رفتار فرد را شکل می‌دهند. با توجه به این نتایج، در درمان عقده‌ها، می‌توان از کهن الگوهای مرتبط با هر عقده استفاده کرد. به عنوان مثال، در صورت تشخیص عقده‌ای مانند "زخمی"، که به فردی اطلاق می‌شود که در زندگی خود زخمی شده و مورد آزار و اذیت قرار گرفته است و نیاز به درمان و توجه دارد، می‌توان از کهن الگوهای مانند "پدر" یا "کودک یتیم" و جایگزین کردن عقده ه توانمندساز در درمان استفاده کرد. همچنین، در صورت تشخیص عقده‌ای مانند "پدر سلطه‌گر"، که به فردی اطلاق می‌شود که نسبت به خانواده و جامعه تسلط دارد، می‌توان از کهن الگوهای مانند "پدر" یا "عقده توانمندساز" استفاده کرد. بنابراین، استفاده از کهن الگوها در درمان عقده‌ها می‌تواند به شناخت بهتر شخصیت و رفتار فرد کمک کند و در درمان مشکلات روانی و رفتاری فرد مؤثر باشد. در واقع، هر کهن الگویی شامل چندین عقده است که با هم تعامل دارند و شخصیت و رفتار فرد را شکل می‌دهند، اما این تعاملات بین عقده‌ها برای هر کهن الگو

می‌تواند متفاوت باشد. به عنوان مثال، کهن الگوهای "کودک زخمی، یتیم و ابدی" ممکن است شامل عقده‌هایی مانند "آزار"، "طردشدگی" و "بی‌مسئولیتی" باشد، در حالی که کهن الگوی "پدر" ممکن است شامل عقده‌هایی مانند "سلطه‌گر"، "تحمل نکردن ترس و ناامنی" و "غایب" باشد. بنابراین، هر عقده ممکن است با یک یا چند کهن الگو مرتبط باشد، اما همیشه برای هر عقده یک کهن الگو وجود ندارد. در هر صورت، استفاده از کهن الگوهایی که با عقده‌های مورد بررسی مرتبط هستند، می‌تواند در درمان و شناخت بهتر شخصیت و رفتار فرد مؤثر باشد. کهن الگوها می‌توانند به عنوان یکی از روش‌های درمانی برای عقده‌ها مورد استفاده قرار گیرند. در واقع، کهن الگوها به عنوان الگوهای رفتاری و شخصیتی مورد استفاده در تحلیل‌های روانشناختی و روان‌درمانی قرار می‌گیرند.

استفاده از کهن الگوها در درمان عقده‌ها، بر اساس فرضیه‌ای است که هر عقده رفتاری و شخصیتی، شامل چندین عقده است که با هم تعامل دارند و شخصیت و رفتار فرد را شکل می‌دهند. با توجه به این فرضیه، در درمان عقده‌ها، می‌توان از کهن الگوهای مرتبط با هر عقده استفاده کرد. به عنوان مثال، در صورت تشخیص عقده‌ای مانند "کودک زخمی"، می‌توان از کهن الگوهایی مانند "کودک معصوم" یا "کودک یتیم" در درمان استفاده کرد. همچنین، در صورت تشخیص عقده‌ای مانند "پدر سلطه‌گر"، می‌توان از کهن الگوهایی مانند "مادر (دیمتر)" یا "پرسفون" استفاده کرد. استفاده از کهن الگوها در درمان عقده‌ها، می‌تواند به شناخت بهتر شخصیت و رفتار فرد کمک کند و در درمان مشکلات روانی و رفتاری فرد مؤثر باشد. با توجه به تقسیم‌بندی که ارائه شده است، در هر یک از سه مرحله تدارک سفر، سفر و بازگشت از سفر، کهن الگوهای مختلفی برای قهرمانی زن مورد استفاده قرار می‌گیرند. در مرحله تدارک سفر، می‌توان از کهن الگوهای کودک زخمی، کودک معصوم، کودک طبیعت و کودک ابدی برای شناسایی و حل عقده‌هایی که ممکن است مانع از پیشرفت در سفر قهرمانی زن شوند، استفاده کرد. در مرحله سفر، می‌توان از کهن الگوهای مادر -دیمتر-، پدر، پرسفون، جستجوگر و جنگجو برای پشتیبانی از قهرمانی زن در طول مسیر، مدیریت چالش‌ها و موانع، تقویت اعتماد به نفس، تصمیم‌گیری، شجاعت و مشارکت در فرآیند سفر استفاده کرد. در مرحله بازگشت از سفر، می‌توان از کهن الگوهای هرا، هفایستیوس، آتنا،

آفرودیت و شفاگر برای ایجاد تعادل در زندگی، تسهیل فرآیند بازگشت به خانه، به اشتراک گذاری تجربیات و پذیرش تغییرات استفاده کرد. البته باید توجه داشت که هر کهن الگو ممکن است در مراحل مختلف سفر به کار رود و همچنین هر کهن الگو ممکن است در مواقع مختلف برای همان مرحله سفر نیز مورد استفاده قرار گیرد. در ادامه برای هر یک از کهن الگوها، مثالی از نحوه استفاده در سفر آورده شده است:

- کودک زخمی: این کهن الگو ممکن است در مرحله تدارک سفر برای شناسایی احساسات ناخوشایند و زخم‌های عاطفی قهرمانی زن مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با بیان احساسات ناخوشایند و تجربه‌های دردناکی که در گذشته تجربه کرده است، می‌تواند به قهرمانی زن در شناسایی عقده‌هایی که ممکن است مانع از پیشرفت در سفر او شوند، کمک کند.

- کودک معصوم: این کهن الگو ممکن است در مرحله سفر برای تقویت اعتماد به نفس و پاسخگویی به نیازهای قهرمانی زن مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با به اشتراک گذاشتن تجربیات خود و ابراز اعتماد به نفس به قهرمانی زن، می‌تواند به او در پیشرفت در سفر کمک کند.

- کودک طبیعت: این کهن الگو ممکن است در مرحله تدارک سفر برای شناسایی و حل عقده‌هایی که ممکن است مانع از پیشرفت در سفر قهرمانی زن شوند، مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با بهره‌گیری از ارتباط با طبیعت و یادآوری قدرت و غنای طبیعت به قهرمانی زن، می‌تواند به او در حل عقده‌هایی که ممکن است باعث تحقیر شدن او در مقابل طبیعت شوند، کمک کند.

- کودک ابدی: این کهن الگو ممکن است در مرحله سفر برای تشخیص و رفع موانع در مسیر قهرمانی زن مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با کمک این کهن الگو، قهرمانی زن می‌تواند به دنبال شناسایی عواملی که باعث تعطیلی پیشرفت او در سفر شده‌اند، بگردد و با حل آن‌ها به پیشرفت در سفر خود ادامه دهد.

- مادر -دیمتر-: این کهن الگو ممکن است در مرحله سفر برای مدیریت چالش‌ها و موانع، تقویت اعتماد به نفس، تصمیم‌گیری و شجاعت قهرمانی زن مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با ارائه راهنمایی، حمایت و تشویق و همچنین با بهره‌گیری از تجربیات خود، می‌تواند به قهرمانی زن در مواجهه با چالش‌ها و موانع، کمک کند.

شایان ذکر است به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود از ادبیات حاصل از آثار یونگ و پسا یونگی می‌توان عقده‌های روانی بیشتری استخراج کرد، که می‌تواند به غنای سفر قهرمانی زن کمک کند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این پژوهش برگرفته از رساله دکتری سید محمد خرسندی دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی است. همچنین هیچ‌گونه نمودی از تبعیض قومی، فرهنگی، ملی، جنسی، هویتی، سنی، زبانی، در تدوین سفر قهرمانی وجود ندارد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از اساتید راهنما و مشاوران این تحقیق و والدینی که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

- پدر: این کهن الگو ممکن است در مرحله سفر برای تشویق قهرمانی زن به پذیرش مسئولیت و تصمیم‌گیری، مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با ارائه راهنمایی و تشویق به پذیرش مسئولیت‌هایی که قبلاً به آن‌ها پاسخ نمی‌داد، می‌تواند به قهرمانی زن در پیشرفت در سفر کمک کند.

- پرسفون: این کهن الگو ممکن است در مرحله بازگشت از سفر برای ایجاد تعادل در زندگی، تسهیل فرآیند بازگشت به خانه و به اشتراک گذاری تجربیات، مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با تأمین زمینه‌های لازم برای بازگشت به زندگی روزمره، می‌تواند به قهرمانی زن در تطبیق مجدد با زندگی روزمره کمک کند.

- جستجوگر: این کهن الگو ممکن است در مرحله سفر برای شناسایی و حل مسائل و موانع، مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با جستجو و کشف راه‌حل‌های جدید برای مسائل و موانع، می‌تواند به قهرمانی زن در پیشرفت در سفر کمک کند.

- جنگجو: این کهن الگو ممکن است در مرحله سفر برای مقابله با تهدیدات و موانع، مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال، با مبارزه با تهدیدات و موانع، می‌تواند به قهرمانی زن در پیشرفت در سفر کمک کند. بنابراین، استفاده از کهن الگوها در هر یک از مراحل تدارک سفر، سفر و بازگشت از سفر، می‌تواند به قهرمانی زن در حل عقده‌ها و موانع، تقویت اعتماد به نفس، تصمیم‌گیری، شجاعت و پذیرش تغییرات کمک کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- خرسندی، محمد (۱۳۹۱). *رهایی از خود (نگاهی دیگر به مثنوی)*. یاد مهر.
- <https://www.gisoom.com/book/1865687>
- شیخزاده، محمد و بنی‌اسد، رضا (۱۴۰۰). تحلیل مضمون: مفاهیم، رویکردها و کاربردها. لوگوس.
- <https://www.gisoom.com/book/11695373>
- امیدوارطهرانی، آسیه؛ زرانی، فریبا؛ نوحه‌سرا، شبنم؛ پناغی، لیلی و ملک‌زاده مغانی، مونا. (۱۴۰۰). ادراک از زنانگی در کشورهای مختلف: یک فراترکیب کیفی. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۰ (۱۰۳)، ۱۰۳۸-۱۰۱۵.
- <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.20.103.1015>
- References**
- Bly, r. (2015). *Iron John: A Book about Men*. 3rd Edition. Boston, Ma: Da Capo Press-
- Bolen, J. S. (1989). *Gods in everyman: A new psychology of men's lives and loves*. Harper & Row Publishers. <https://psycnet.apa.org/record/1989-97274-000>
- Campbell, J. (1990). *The Hero's Journey*. New World Library.
- Campbell, J. (1991). *The Power of Myth*. Doubleday.
- Campbell, J. (2008). *The Hero with a Thousand Faces*. Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400852155>
- Colman W. (2018). Are Archetypes Essential?. *The Journal of analytical psychology*, 63(3), 336-346. <https://doi.org/10.1111/1468-5922.12414>
- Dieckmann, H. (1999). *Complexes*. Chiron Publications.
- Hogenson G. B. (2019). The controversy around the concept of archetypes. *The Journal of analytical psychology*, 64(5), 682-700. <https://doi.org/10.1111/1468-5922.12541>
- Hollis, J. (1993). *The Right Way: A Guide to the Best Exercises for Health and Well-being*. Shambhala.
- Humphrey, R. (2019). *The Art and Science of Heroism and Heroic Leadership*. Lancaster University.
- Jung, C. G. (1962). *The Secret of the Golden Flower: A Chinese Book of Life* (R. F. C. Hull, Trans.). Harcourt Brace Jovanovich. (Original work published 1931).
- Jung, C. G. (1962). *Theoretical Principles of Jung's Analytical Psychology* (R. F. C. Hull, Trans.). Routledge & Kegan Paul. (Original work published 1935).
- Jung, C. G. (1966). *Psychology of the Unconscious: A Study of the Transformations and Symbolisms of the Libido, Based on a Series of Lectures Given at the Ethnological Museum, Zurich*. Signet. (Original work published 1912).
- Jung, C. G. (1968). *Man and His Symbols*. Anchor Books.
- Jung, C. G. (1968). *The Archetypes and the Collective Unconscious* (R. F. C. Hull, Trans.). Princeton University Press. (Original work published 1959).
- Jung, C. G. (1969). *The Psychology of the Transference* (R. F. C. Hull, Trans.). Princeton University Press. (Original work published 1946).
- Jung, C. G. (1979). *Aion: Research into the phenomenology of the self* (R. F. C. Hull, Trans.). Princeton University Press. (Original work published 1951).
- Khorsandi, M. (2015). *Drunkness*, Mehr Publishing House. [Persian].
- Major J. C. (2021). Archetypes and code biology. *Bio Systems*, 208, 104501. <https://doi.org/10.1016/j.biosystems.2021.104501>
- Martin-Vallas F. (2017). From Freudian narcissism to the Buddhist notion of anatman, via Jung's idea of identity. *The Journal of analytical psychology*, 62(1), 50-66. <https://doi.org/10.1111/1468-5922.12279>
- McGuire, W., & Hull, R. F. C. (Eds.). (1977). *C. G. Jung Speaking: Interviews and Encounters* (R. F. C. Hull, Trans.). Princeton University Press.
- Meade, M. (2018). *Awakening the Soul*. Greenfire Press.
- Moore, R., & Gillette, D. (1991). *King, warrior, magician, lover: Rediscovering the archetypes of the mature masculine*. HarperOne.
- Murdock, M. (1990). *The Heroine's Journey: Woman's Quest for Wholeness*. Shambhala.
- Murdock, M. (1998). *The Heroine's Journey Workbook*. Shambhala.
- Myss, C. (2003). *Archetype Cards*. Hay House.
- Myss, C. (2003). *Sacred Contracts*. Harmony.
- Omidvar Tehrani, A., Zarani, F., Nohesara, S., Panaghi, L., & Malekzadeh Moghani, M. (2021). Perception of femininity in different countries: a qualitative metasynthesis. *Journal of Psychological Science*. 20(103), 1015-1038. (In Persian). Doi: [10.52547/JPS.20.103.1015](https://doi.org/10.52547/JPS.20.103.1015)
- Pearson, C. S. (1998). *The Hero Within: Six Archetypes We Live By*. HarperOne.
- Pearson, C. S. (2015). *Awakening the Heroes Within: Twelve Archetypes to Help Us Find Ourselves and Transform Our World*. HarperOne.
- Pylkkö P. (2019). Ambiguity and contradiction: the outlines of Jung's dialectics. *The Journal of analytical psychology*, 64(5), 823-844. <https://doi.org/10.1111/1468-5922.12548>

- Pylkkö P. (2023). Jung's Psychoid Monism. *The Journal of analytical psychology*, 68(3), 515–533. <https://doi.org/10.1111/1468-5922.12919>
- Roesler C. (2013). Evidence for the effectiveness of Jungian psychotherapy: a review of empirical studies. *Behavioral sciences (Basel, Switzerland)*, 3(4), 562–575. <https://doi.org/10.3390/bs3040562>
- Stevens, A. (2021). *The Two-Million-Year-Old Self*. Shambhala.
- Sheikhzadeh, M. & Baniasad, R. (2021). *Theme analysis: Concepts, approaches and applications*. Logos. <https://www.gisoom.com/book/11695373>
- West M. (2013). Trauma and the transference-countertransference: working with the bad object and the wounded self. *The Journal of analytical psychology*, 58(1), 73–98. <https://doi.org/10.1111/j.1468-5922.2013.02018.x>
- Willans, J. (2012). *The Hero's Journey as a Metaphor for Personal Transformation*. In Proceedings of the 10th International Conference on Transformative Learning: A Future for Earth - Re-Imagining for a Transforming World. San Francisco, USA.
- Yahaghi, M., Esmalipoor, M., Toomari, S., & Ghaemi, F. (2017). Fehrmani travel patterns from a post-Jungian perspective. *Journal of literary criticism and stylistics research*, 8(27), 159-182. https://lit.shahrekord.iau.ir/article_535721.html?lang=en

شپوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی